

gemeente
NOORDOOSTPOLDER

Nota

activering, waardering en afschrijving

van vaste activa

Herziening

2013

INHOUDSOPGAVE

1.	Inleiding	4
2.	Vaste activa	6
3.	Immateriële vaste activa	7
3.1	Activering	7
3.2	Waardering	7
3.3	Afschrijving	8
3.4	Presentatie in de balans	9
4.	Materiële vaste activa	10
4.1	Activering	10
4.2	Waardering	12
4.3	Afschrijving	13
4.3.1	Afschrijvingsmethoden	13
4.3.2	Aanvang afschrijvingen	14
4.3.3	Afschrijvingstermijnen	14
4.3.4	Vervroegde en/of extra afschrijvingen	14
4.3.5	Componentenbenadering	15
4.3.6	Restwaarde	16
4.4	Presentatie in de balans	16
5.	Financiële vaste activa	17
5.1	Activering	17
5.2	Waardering	18
5.3	Presentatie in de balans	18
6.	Samenvatting beslis- en herbevestigingspunten	19
	Bijlage 1: Afschrijvingstermijnen	21
	Bijlage 2: Relevante wet- en regelgeving	22

1 Inleiding

In de financiële verordening ex artikel 212 Gemeentewet, artikel 10, van Noordoostpolder staat dat het college ten minste éénmaal in de vier jaar een (bijgestelde) nota afschrijvingsbeleid ter vaststelling aanbiedt aan de gemeenteraad. De nota dient, conform lid twee van artikel 10 van de financiële verordening, ten minste aan te geven welke investeringen gerubriceerd worden onder activa met een meerjarig maatschappelijk nut en de afschrijvingsmethode en -vorm van de materiële vaste activa met een economisch nut.

De vorige nota activering, waardering en afschrijving van vaste activa Noordoostpolder dateert van 2009 (vastgesteld in de gemeenteraad van december 2008).

Sinds de laatste herziening is er op het gebied van wet- en regelgeving een en ander gewijzigd in de zienswijze van het BBV aangaande het zogenoemde onderscheid tussen 'stelselwijzigingen' en 'schattingswijzigingen'. Hiervoor heeft de commissie BBV in juli 2011 een notitie uitgebracht. In deze notitie komt naar voren dat het BBV onderscheid tussen een stelselwijziging en een schattingswijziging als volgt is te maken:

- a. Een stelselwijziging betreft een wijziging van de vrij te kiezen waarderings(activerings)grondslag (bijvoorbeeld van niet activeren, naar wél activeren met een afschrijving op basis van een verwachte toekomstige gebruiksduur);
- b. Een schattingswijziging (door nieuwe inzichten) betreft een wijziging van een verwachte toekomstige gebruiksduur c.q. (rest)gebruikswaarde (bijvoorbeeld via een andere afschrijvingsmethode).

Bevoegdheid gemeenteraad

In de verordening ex artikel 212 Gemeentewet worden in elk geval de (algemene) regels voor waardering en afschrijving van activa vastgelegd. Deze zogenoemde 'waarderingsgrondslagen' worden dus door de gemeenteraad in een verordening vastgelegd. Via deze verordening ligt dus ook de bevoegdheid tot stelselwijziging en/of schattingswijziging bij de gemeenteraad. Besluiten inzake specifiek te hanteren 'waarderingsgrondslagen' kunnen ook bij de begroting(swijziging) worden vastgelegd, maar daarbij mag slechts om gegronde redenen worden afgeweken van de grondslagen die in het vorige begrotingsjaar zijn toegepast.

Het BBV kent formeel niet het begrip 'waarderingsgrondslagen' maar volgens BBV artikel 19 en 21 moeten de 'gronden waarop de ramingen zijn gebaseerd' in de toelichting op het overzicht van baten en lasten en in de toelichting op de uiteenzetting van de financiële positie worden opgenomen. Deze ramingen moeten uiteraard plaatsvinden overeenkomstig hetgeen in de 212-verordening is vastgelegd. In het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) zijn verschillende artikelen opgenomen waarin een beleidsvrijheid inzake de te hanteren 'waarderingsgrondslagen' is vastgelegd. De gemeenteraad wordt daarom geadviseerd bij voorkeur in de 212-verordening of in de nota activering, waardering en afschrijving een algemene uitspraak doen over de volgende activa:

1. Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut **"kunnen"** worden geactiveerd (BBV art. 59, lid 4)
2. Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief **"kunnen"** worden geactiveerd, mits aan de in de onderdelen a t/m d van artikel 60 BBV gestelde voorwaarden wordt voldaan.
3. Bijdragen aan activa in eigendom van derden **"kunnen"** worden geactiveerd, mits aan de in de leden onderdelen a t/m d van artikel 61 BBV gestelde voorwaarden wordt voldaan.

4. Bijdragen van derden die in directe relatie staan met een actief "**mogen**" op de waardering daarvan in mindering worden gebracht. (BBV art. 62, lid 2).
5. Reserves "**mogen**" in mindering worden gebracht op investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut. (BBV art. 62, lid 3).
6. In de (te activeren) vervaardigingsprijs "**kunnen**" voorts worden opgenomen een redelijk deel van de indirecte kosten en de rente over het tijdvak dat aan de vervaardiging van het actief kan worden toegerekend. (BBV artikel 63, lid 3)
7. Op vaste activa met een beperkte levensduur wordt jaarlijks afgeschreven volgens een stelsel dat is "**afgestemd**" op de verwachte toekomstige gebruiksduur (BBV artikel 64, lid 3)
8. Op investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut "**kan**" extra worden afgeschreven (BBV art. 64, lid 4)
9. "**Naar verwachting**" duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar "**in aanmerking genomen**" (BBV art. 65, lid 1).

Bovenstaande punten worden behandeld in de voorliggende nota Activering, Waardering en Afschrijving van vaste activa 2013.

Opbouw nota

De nota behandelt achtereenvolgens van de immateriële, materiële en financiële vaste activa:

- activering;
- waardering;
- afschrijving;
- presentatie in de balans.

Tot slot wordt er een samenvatting gegeven van de in de nota voorkomende beslis- en herbevestigingspunten, waar expliciet een kaderstellend besluit door de raad over wordt gevraagd.

In de bijlage vindt u achtereenvolgens de afschrijvingstermijnen (bijlage 1) en de relevante wet- en regelgeving uit de gemeentewet (GW) en het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

2 Vaste activa

Vaste activa zijn voor langere tijd vastgelegde vermogensbestanddelen die niet op korte termijn in liquide middelen zijn om te zetten. Als de intentie bestaat om het activum duurzaam te exploiteren dan wel te gebruiken, dan wordt het activum onder de vaste activa geplaatst.

Onder de vaste activa worden afzonderlijk opgenomen de immateriële, materiële en financiële vast activa.

Tekorten maken onder het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (hierna: BBV) geen deel meer uit van de vaste activa. In de Comptabiliteitsvoorschriften 95 (hierna: CV 95) was het toegestaan tekorten te activeren. Sinds de invoering van het BBV is dit echter niet meer toegestaan. Het niet activeren van tekorten betekent dat het tekort ten laste van de (algemene) reserves dient te worden geboekt. In geval van een (zeer) slechte financiële positie betekent dit dat de reserve negatief wordt.

3 Immateriële vaste activa

Immateriële vaste activa zijn evenals de materiële vaste activa niet financieel van aard. In tegenstelling tot materiële vaste activa zijn ze echter niet stoffelijk (niet tastbaar).

3.1 Activering

Conform artikel 34 BBV vallen uitsluitend onder de activeerbare immateriële activa:

1. kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen, zoals provisies, kosten van notariële akten en het saldo van agio en disagio¹.
2. kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief (onder bepaalde voorwaarden);

Ad 1) Het (dis)agio is het verschil tussen het bedrag waarvoor een lening wordt aangegaan en het bedrag dat aan de geldnemer wordt uitgekeerd. In dergelijke gevallen moet een lening voor het totaalbedrag van de aangegane schuld op de balans worden opgenomen en kan het verschil tussen dat schuldbedrag en het uitgekeerde bedrag, het (dis)agio, net zoals in het bedrijfsleven naar keuze al dan niet worden geactiveerd. Bij disagio wordt een lager bedrag en bij agio een hoger bedrag uitgekeerd dan waarvoor de lening is aangegaan. Door de commissie BBV wordt aanbevolen de kosten van het sluiten van geldleningen en het saldo van (dis)agio, zeker indien deze relatief laag zijn, niet te activeren en in één keer af te schrijven.

Ad 2) Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief kunnen conform artikel 60 BBV worden geactiveerd indien:

- a. het voornemen bestaat het actief te gebruiken of te verkopen;
- b. de technische uitvoerbaarheid om het actief te voltooien vaststaat;
- c. het actief in de toekomst economisch of maatschappelijk nut zal genereren en;
- d. de uitgaven die aan het actief zijn toe te rekenen betrouwbaar kunnen worden vastgesteld.

Bovenstaande voorwaarden bepalen derhalve dat deze kosten alleen dan mogen worden geactiveerd als de plannen omtrent het actief waarvoor de kosten worden gemaakt al redelijk omlijnd zijn, de plannen uitvoerbaar zijn en de kosten redelijker wijze zijn te schatten.

3.2 Waardering

Volgens artikel 63, lid 1 BBV dienen alle activa, dus ook immateriële vaste activa, te worden gewaardeerd op basis van de historische kostprijs (verkrijgings- of vervaardigingsprijs). Eventuele van derden verkregen specifieke investeringsbijdragen mogen conform artikel 62 lid 2 BBV in mindering worden gebracht op het geactiveerde bedrag. De bijdrage van derden moet als bate worden verantwoord.

Onder verkrijgingsprijs wordt verstaan de inkoopprijs en de bijkomende kosten. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden

¹ Het (dis)agio is het verschil tussen het bedrag waarvoor een lening wordt aangegaan en het lagere bedrag dat aan de geldnemer wordt uitgekeerd.

toegerekend. Ook een redelijk deel van de indirecte kosten en de rente mogen worden toegerekend.

Beleid Noordoostpolder – waardering immateriële vaste activa –

De hoofdregel binnen Noordoostpolder is dat de van derden verkregen specifieke investeringsbijdragen in mindering worden gebracht op het geactiveerde bedrag. Afwijkingen van de hoofdregel worden bij wijziging op de begroting kenbaar gemaakt aan de gemeenteraad.

Herbevestiging 1

Het beleid van Noordoostpolder in deze is conform bovenstaande wet- en regelgeving voor wat betreft de waardering van de immateriële vaste activa. Dit houdt in dat de van derden verkregen specifieke investeringsbijdragen in mindering wordt gebracht op het geactiveerde bedrag.

3.3 Afschrijving

De maximale afschrijvingsduur voor kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio is gelijkgesteld aan de looptijd van de betrokken geldlening (artikel 64, vijfde lid BBV).

Beleid Noordoostpolder – afschrijving immateriële vaste activa -

Noordoostpolder heeft tot op heden geen langlopende geldleningen op de kapitaalmarkt aangetrokken. Zodoende komen de immateriële vaste activa betreffende de kosten van het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio niet voor op de balans van Noordoostpolder.

Voorgesteld wordt om het beleid van Noordoostpolder te bevestigen en bij het BBV en de commissie BBV aan te laten sluiten, af te stemmen en zodoende de kosten van het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio direct ten laste van de exploitatie te brengen.

Herbevestiging 2

De kosten van het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio worden direct ten laste van de exploitatie gebracht.

Voor de kosten van onderzoek en ontwikkeling (voorbereidingskosten) geldt een maximale afschrijvingstermijn van vijf jaar (artikel 64, zesde lid BBV).

Beleid Noordoostpolder – afschrijving immateriële vaste activa -

In de toelichting op het BBV en door de commissie BBV is de voorkeur uitgesproken om immateriële investeringen niet te activeren. Om het beleid van Noordoostpolder op dit punt aan te laten sluiten op de toelichting op het BBV en de voorkeur van de commissie BBV, wordt voorgesteld om kosten van onderzoek en ontwikkeling in eens ten laste te brengen van de exploitatie en derhalve niet te activeren en af te schrijven. Hier kan om (budgettaire) redenen bij raadsbesluit van worden afgeweken. In voorkomende gevallen worden de kosten voor onderzoek en ontwikkeling lineair in maximaal vijf jaar afgeschreven.

Herbevestiging 3

Kosten van onderzoek en ontwikkeling worden ten laste van de exploitatie gebracht. Hier kan om (budgettaire) redenen bij raadsbesluit van worden afgeweken.

Herbevestiging 4

Geactiveerde kosten voor onderzoek en ontwikkeling worden lineair in ten hoogste vijf jaar afgeschreven.

3.4 Presentatie in de balans

De kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en kosten van onderzoek en ontwikkeling worden afzonderlijk in de balans opgenomen.

In de toelichting op de balans wordt aangegeven volgens welke methoden de afschrijvingen worden berekend.

Voor de immateriële activa is –in tegenstelling tot de materiële vaste activa waar een sluitend overzicht van het boekwaardeverloop wordt vereist in de toelichting op de balans- geen voorschrift opgenomen.

4 Materiële vaste activa

Materiële vaste activa zijn altijd stoffelijk van aard behalve de investeringen in software die op basis van de notitie software van de commissie BBV ook onder de materiële vaste activa worden gerubriceerd.

Materiële vaste activa worden onderscheiden in:

- investeringen met economisch nut;
- investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut.

Investeringen met een economisch nut

Investeringen met een economisch nut zijn alle investeringen die bijdragen aan de mogelijkheid middelen te verwerven en/of die verhandelbaar zijn. Het gaat hierbij nadrukkelijk om de mogelijkheid middelen te verwerven. Dat een gemeente ervoor kan kiezen ergens geen of geen kostendekkend tarief voor te heffen is niet relevant voor de vraag of een actief economisch nut heeft. Een vergelijkbare redenering geldt voor de verhandelbaarheid. Het gaat om de mogelijkheid de activa te verkopen, niet om de vraag of de gemeente het actief ook daadwerkelijk wil verkopen. Dit betekent onder andere dat alle gebouwen een economisch nut hebben; er is immers een markt voor gebouwen. Andere voorbeelden van investeringen met een economisch nut zijn vervoermiddelen, machines, apparaten en installaties.

Software

De stellige uitspraak van de commissie BBV luidt dat software (als afzonderlijk actief) valt onder de materiële vaste activa als bedoeld in artikel 35, lid 1a (investeringen met een economisch nut). Ook de gebruiksrechten op software voor onbepaalde duur die ineens in rekening worden gebracht vallen onder de materiële vaste activa als bedoeld in artikel 35, lid 1a (investeringen met een economisch nut).

Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut

Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut betreffen die activa in de openbare ruimte die geen economisch, maar uitsluitend een maatschappelijk nut hebben. Voorbeelden van dergelijke activa zijn investeringen in (de inrichting van) wegen, pleinen, openbare verlichting, civiele kunstwerken, openbare speelplaatsen, openbaar groen en kunstwerken. Dergelijke activa dienen duidelijk een maatschappelijk nut, maar ze kunnen geen middelen genereren en er is geen markt voor.

4.1 Activering

In artikel 59 BBV wordt gesteld dat alle investeringen met een economisch nut moeten worden geactiveerd. Het activeren van een investering met een economisch nut is dus verplicht indien het economisch eigendom bij de gemeente berust. In het algemeen vallen juridisch en economisch eigendom samen. Dit gaat echter niet altijd op, bijvoorbeeld bij financial lease constructies en (bepaalde) schoolgebouwen.

Voor kunstvoorwerpen met een cultuurhistorische waarde is een uitzondering gemaakt. Op basis van artikel 59, lid 3 mogen dergelijke kunstvoorwerpen niet worden geactiveerd. Reden om deze uitzondering te maken is dat activering van deze activa (bijvoorbeeld schilderijen van beroemde schilders in eigendom van de gemeente) leidt tot het opblazen van de balans, terwijl de gemeente niet meer kan uitgeven. Indien de gemeente kunstvoorwerpen in bezit heeft voor verkoop, met bijvoorbeeld als doel het stimuleren van de verkoop van werk van plaatselijke schilders, dienen de kunstvoorwerpen wel te worden geactiveerd.

Beleid Noordoostpolder - ondergrens activering -

Om te voorkomen dat de staat van activa onnodig wordt belast met vele kleine investeringen die geactiveerd moeten worden, heeft de commissie BBV de ruimte geboden om af te zien van de formeel verplichte activering indien er sprake is van een qua omvang beperkte investering. Vaste activa wordt geactiveerd indien het investeringsbedrag groter of gelijk is aan € 10.000. Investeringsbedragen onder deze grens worden feitelijk in één keer afgeschreven en ten laste gebracht van de exploitatie. Dit geldt ook voor investeringen met een gebruiksduur van kleiner of gelijk aan één jaar.

Herbevestiging 5

Vaste activa activeren indien het investeringsbedrag groter dan of gelijk is aan € 10.000 en de gebruiksduur langer is dan één jaar.

Beleid Noordoostpolder - afschrijvingsreserves -

Investeringsbedragen met een economisch nut worden geactiveerd. Normaliter worden er geen afschrijvingsreserves gevormd ter dekking van de afschrijvingslasten van een investering met economisch nut. Hierop heeft er tweetal uitzonderingen op plaatsgevonden, nl. de afschrijvingsreserve Duurzaam Vervoer ter dekking van de afschrijvingslasten van de aanschaf van een gemeentelijke elektrische auto en de afschrijvingsreserve Schokkererf ter dekking van de afschrijvingslasten van de aankoop van desbetreffend gebouw. Deze afschrijvingsreserves zijn beklemd, dat wil zeggen dat er niet vrijelijk over deze reserves kan beschikken zonder dat dit directe budgettaire gevolgen heeft voor de exploitatie.

Investeringsbedragen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut kunnen worden geactiveerd. Het gaat om die activa die geen economisch, maar uitsluitend een maatschappelijk nut hebben. In de toelichting op artikel 59 BBV en door de commissie BBV wordt echter de voorkeur uitgesproken activa met een maatschappelijk nut niet te activeren. De uitzondering is uitsluitend toegelaten in de BBV omdat sommige gemeenten anders mogelijk niet in staat zijn bepaalde investeringen in de openbare ruimte te doen.

Overigens mag op deze activa extra worden afgeschreven (artikel 59, lid 4) en mogen er reserves in mindering worden gebracht (artikel 62, lid 3).

Beleid Noordoostpolder - investeringen met maatschappelijk nut -

Om toch noodzakelijke investeringen in de openbare ruimte te doen, worden er (bestemmings)reserves gevormd: reserve vervanging (*naam investering*). Deze (bestemmings)reserves vervangingen worden gevoed door middel van het toevoegen van eenmalige middelen rechtstreeks ten laste van het resultaat, in de resultaatbestemming bij de jaarrekening van enig jaar en/of toevoegingen beschikbaar gesteld middels de beleidsplanning. Voorbeeld hiervan is de ingestelde reserve vervanging Bruggen.

Herbevestiging 6

Investeringsbedragen in de openbare ruimte met een meerjarig maatschappelijk nut worden niet geactiveerd. Hiervan kan om (budgettaire) redenen bij raadsbesluit worden afgeweken.

4.2 Waardering

Conform artikel 62 BBV worden alle vaste activa voor het bedrag van de investering geactiveerd. Dit betekent dat reserves niet in mindering op de investering mogen worden gebracht. Bijdragen van derden echter mogen, indien die bijdragen in directe relatie staan met de investering, in mindering worden gebracht op de investering. Het gaat hier dan om bijvoorbeeld rijksbijdragen voor de aanleg van een weg, bijdragen van personen of stichtingen aan specifieke musea of andere culturele instellingen e.d. Niet toegestaan is de verrekening van een bijdrage met een algemene strekking op een bepaald terrein. Een bijdrage met een dergelijke brede omschrijving heeft onvoldoende directe relatie met een specifiek actief.

Materiële vaste activa moeten derhalve gewaardeerd worden tegen historische kostprijs. In de vervaardigingsprijs is het toegestaan ook een redelijk deel van de directe en indirecte kosten mee te nemen.

Voor in erfpacht uitgegeven gronden geldt de uitgifteprijs van eerste uitgifte als verkrijgingsprijs. Het bepalen van de vervaardigingsprijs van gronden uitgegeven in erfpacht zou betekenen dat de kostprijs bepaald moet worden. Het bepalen van de kostprijs per kavel is echter dermate bewerkelijk dat voor erfpacht een uitzondering is bepaald door te stellen dat gronden in erfpacht uitgegeven worden gewaardeerd tegen uitgifteprijs bij eerste uitgifte. Gronden in eeuwigdurende erfpacht worden gewaardeerd tegen registratiewaarde. Dit omdat het economisch eigendom in dat geval niet meer bij de erfverpachter berust.

Beleid Noordoostpolder – specifieke investeringsbijdragen van derden -

Onder de directe en indirecte kosten wordt ook verstaan een toerekening van de interne uren (maal het uurtarief) aan de investering. Dit vindt op beperkte schaal plaats passend binnen het vastgestelde gemeentelijk beleid van Noordoostpolder. Eerder is bepaald dat activering van interne uren alleen plaatsvindt indien:

- er bij de kredietaanvraag hier door de gemeenteraad goedkeuring aan is verleend en
- het de uren van de zogenaamde architectenfunctie van de eenheid Realisatie, Ontwikkeling en Beheer betreft.

N.b. Urentoerekening in het kader van de grondexploitaties vallen buiten het bereik van deze nota en ook zodoende buiten de twee genoemde voorwaarden om tot activering van interne uren over te gaan.

De netto-methode wordt gehanteerd wat inhoudt dat specifieke investeringsbijdrage in mindering wordt gebracht op de investering. Op gronden en terreinen wordt niet afgeschreven (niet slijtende activa).

De consequenties van het wel of niet toerekenen van interne uren aan een te activeren investering lijken duidelijk. Hoe meer uren worden activeert, hoe meer lasten worden 'doorgeschoven' naar de toekomst en hoe meer ruimte er (op korte termijn) wordt gecreëerd in de exploitatie.

Herbevestiging 7

Noordoostpolder kiest voor de netto-methode benadering inzake materiële vaste activa welke inhoudt dat de specifieke investeringsbijdragen in mindering wordt gebracht op de te activeren investering.

4.3 Afschrijving

Uitgaven mogen alleen op de balans worden opgenomen indien deze in de toekomst (meerjarig) gebruiksnuut opleveren (het nuts criterium). Vervolgens wordt jaarlijks de waardevermindering via afschrijvingen ten laste van de exploitatie gebracht. Deze last maakt samen met de rentelast onderdeel uit van de kapitaallasten.

4.3.1 Afschrijvingsmethoden

In artikel 64, lid 3 is bepaald dat op vaste activa met een beperkte levensduur jaarlijks wordt afgeschreven volgens een stelsel dat is afgestemd op de verwachte toekomstige gebruiksduur. Dit betekent dat extra afschrijven voor activa met een economisch nut uitsluitend is toegestaan als er sprake is van duurzame waardevermindering, of als het actief eerder buiten gebruik wordt gesteld.

De te hanteren afschrijvingsmethode is niet specifiek voorgeschreven. Bij de overheid in het algemeen en bij Noordoostpolder in het bijzonder worden er maar twee methoden toegepast, te weten:

- de lineaire methode en de
- annuïtaire methode

Lineaire methode

De lineaire methode van afschrijven wordt het meest gehanteerd binnen de staat van activa van Noordoostpolder. Bij deze methode worden jaarlijks gelijkblijvende bedragen afgeschreven. De afschrijvingslast wordt bepaald door de verkrijgingsprijs (investeringsbedrag), eventueel verminderd met de restwaarde te delen door de periode van afschrijving (ook wel gebruiksduur of looptijd genoemd).

Het voordeel van deze methode is naast de eenvoud van de methode ook de jaarlijkse daling van de rentecomponent binnen de kapitaallasten. Doordat de boekwaarde als gevolg van de jaarlijkse afschrijving daalt, daalt de jaarlijkse rentelast eveneens. Hierdoor ontstaat financiële ruimte om bijvoorbeeld de kosten van onderhoud van het actief op te vangen die naar mate de tijd verstrijkt in verhouding steeds hoger worden.

Annuïtaire methode

De componenten rente en afschrijving vormen bij de annuïtaire methode de annuïteit. Deze blijven gedurende de gehele looptijd gelijk waarbij de rentecomponent jaarlijks afneemt en de afschrijvingscomponent jaarlijks toeneemt.

Het voordeel van deze methode is dat de jaarlijkse kapitaallasten gelijk blijven zolang het rentepercentage niet wordt aangepast.

Het nadeel van deze methode is dat vooral in de eerste helft van de looptijd de relatief lage afschrijving zorgt voor een relatief (te) hoge waarde op de balans, terwijl de waardedaling van een investering voornamelijk in de beginperiode zich doet gelden. Een ander nadeel is dat over de totale looptijd gezien de rentelasten aanzienlijk hoger zijn dan bij de lineaire methode van afschrijving. Dit komt doordat bij de annuïtaire methode de afschrijvingslast sterk naar de toekomst wordt verschoven met als gevolg dat er langer vermogensbeslag wordt gelegd, en dus ook meer rentelasten met zich meebrengt.

Beleid Noordoostpolder - afschrijvingsmethode -

Het is in de meeste gevallen van activering van vaste activa wenselijk de lasten zo snel mogelijk in de tijd te nemen en de lasten derhalve niet door te schuiven naar de toekomst. Dit argument pleit voor het hanteren van de lineaire methode van afschrijven. Verbijzondering hiervan kan als gevolg hebben dat in specifieke gevallen de annuïtaire

methode van afschrijven wordt toegepast. Dit kan bijvoorbeeld voorkomen bij investeringen die gevolgen hebben voor het vaststellen van tarieven, huren en pachten. Te denken valt aan investeringen in de riolering (tarieven) en poldertoren (huren).

Herbevestiging 8

De lineaire methode van afschrijving wordt in beginsel gehanteerd. In specifieke (verbijzonderde) gevallen kan de annuïtaire methode worden toegepast bij investeringen die gevolgen kunnen hebben voor het vaststellen van tarieven, huren en pachten.

4.3.2 Aanvang afschrijvingen

Het ligt in de rede om met afschrijving van de vaste activa te beginnen vanaf de datum van ingebruikname van de investering.

Beleid Noordoostpolder - aanvang afschrijvingen en raming rentelasten -

Omdat ingebruikname van de investering door het hele jaar heen op willekeurige data kan plaatsvinden, wordt voorgesteld met afschrijving van de vaste activa te starten in het jaar volgend op aanschaf of ingebruikname van het actief. De rente over nieuwe investeringen worden niet meer gerekend over het gehele jaar van investeren maar over het jaar $t+1$.

Herbevestiging 9

Afschrijvingslasten worden voor het eerst toegerekend aan het jaar na aanschaf of ingebruikname van de investering ($t+1$).

Herbevestiging 10

De rentelast over nieuwe investeringen worden berekend en begroot voor het jaar $t+1$.

4.3.3 Afschrijvingstermijnen

Artikel 64 BBV schrijft voor dat op vaste activa met een beperkte gebruiksduur jaarlijks wordt afgeschreven volgens een stelsel dat is afgestemd op de verwachte toekomstige gebruiksduur. Tevens is bepaald dat de afschrijvingen onafhankelijk van het resultaat geschieden.

Beleid Noordoostpolder - afschrijvingstermijnen -

Bij de beleidsplanning van ieder jaar wordt een lijst met daarop de vervangingsinvesteringen ter besluitvorming aangeboden. Hierop komen die investeringen voor die volledig (economisch) zijn afgeschreven en op de nominatie staan om te worden vervangen. De daadwerkelijke noodzaak tot vervanging moet middels een collegevoorstel en –besluit worden aangetoond (technische en/of economische noodzaak). Hierna kan pas worden overgegaan tot de daadwerkelijke vervanging van het activum.

Beslispunt 1

Afschrijving van vaste activa vindt plaats conform de in bijlage 1 genoemde termijnen.

4.3.4 Vervroegde en/of extra afschrijvingen

Het is belangrijk voor het inzicht in de activa en toekomstige benodigde investeringen om activa consequent en onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar af te schrijven.

Artikel 65 BBV geeft aan wanneer er resultaatonafhankelijk extra afgeschreven moet worden. Extra afschrijvingen moeten plaatsvinden indien het actief wordt afgestoten en er nog een boekwaarde resteert. Tevens dient extra, tot de reële waarde, te worden afgeschreven wanneer er sprake is van naar verwachting duurzame waardevermindering. De enige uitzondering waarbij resultaat afhankelijk extra afschrijven wel is toegestaan, is voor activa in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut.

Beleid Noordoostpolder - vervroegde en/of extra afschrijvingen -

Het beleid van Noordoostpolder in deze wijkt niet af van wat wettelijk is voor geschreven in het BBV.

Voor wat betreft het resultaat afhankelijk extra afschrijven met betrekking tot activa in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut heeft het de voorkeur om, daar waar de financiële positie dit toelaat, deze activa die in het verleden wel geactiveerd zijn, versneld af te schrijven.

Herbevestiging 11

Extra afschrijvingen vinden plaats indien het actief wordt afgestoten en er nog een boekwaarde resteert. Ook vindt extra afschrijving plaats indien er sprake is van duurzame waardevermindering.

Herbevestiging 12

Activa in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut zo spoedig mogelijk via extra afschrijvingen af te schrijven mits de financiële positie dit toelaat.

4.3.5 Componentenbenadering

De componentenbenadering houdt in dat verschillende samenstellende delen van een investering (bijvoorbeeld een gebouw) afzonderlijk worden afgeschreven op basis van het individuele waardeverloop van die delen. Per deel kunnen er namelijk verschillen zijn in verwachte gebruiksduur of verwacht gebruikspatroon.

Hieronder is als voorbeeld voor de componentenbenadering een gebouw aangegeven, dat in de volgende onderdelen te splitsen is:

- grond: wordt niet op afgeschreven
- gebouw: afschrijftermijn 40 jaar
- technische installaties: afschrijftermijn 15 jaar

De uitgaven worden op basis van het bovenstaande afzonderlijk verwerkt en afgeschreven. In dit voorbeeld kan na 15 jaar zonder verzwarende van de afschrijvingslasten per jaar (indien de aanschafprijs onveranderd blijft) de CV-installatie worden vervangen en opnieuw geactiveerd. De componentenbenadering is niet voorgeschreven door het BBV.

Beleid Noordoostpolder - componentenbenadering -

De componentenbenadering bij aanschaf van een materieel vast actief wordt tot op heden sporadisch toegepast. Een voorbeeld hiervan is de bouw van de nieuwe sporthal (Bosbadhal II) in het kader van Masterplan Sport. Via de lijst met vervangingsinvesteringen worden de afzonderlijke componenten in het jaar van vervanging opgenomen en de hieruit voortvloeiende lasten worden in de programmabegroting verwerkt. De kosten van toekomstig groot onderhoud kunnen via het vormen van een voorziening worden geëgaliseerd.

Beslispunt 2

De componentenbenadering voor materiële vaste activa daar waar nuttig en noodzakelijk geacht toepassen.

4.3.6 Restwaarde

De restwaarde aan het eind van de gebruiksduur is vaak nihil of vrijwel nihil. In specifieke gevallen kan echter rekening gehouden worden met een restwaarde.

Beleid Noordoostpolder – restwaarde -

In september 2007 en later bij de vaststelling van de nota activering, waardering en afschrijving 2009, heeft de gemeenteraad zich reeds uitgesproken hoe om te gaan met restwaarden van materiële vaste activa. Besloten is om in het algemeen geen rekening te houden met een eventuele restwaarde van een bepaald actief. Hier kan echter in specifieke, verbijzonderde gevallen van worden afgeweken, bijvoorbeeld als het gaat om een investeringsbeslissing). Hiertoe dient de raad specifiek te besluiten.

De stellige uitspraak van de commissie BBV luidt dat de boekwinst die wordt gerealiseerd bij het afstoten van een kapitaalgoed als incidentele bate in de jaarrekening moet worden verwerkt. De opbrengst mag niet direct met de boekwaarde van het eventuele vervangingsobject worden verrekend.

Herbevestiging 13

In het algemeen wordt er geen rekening gehouden met een restwaarde van een actief. In specifieke, verbijzonderde situaties kan hiervan worden afgeweken. Hiertoe dient de raad specifiek te besluiten.

4.4 Presentatie in de balans

In de toelichting op de balans worden onder de materiële vaste activa afzonderlijk opgenomen:

- a. gronden en terreinen;
- b. woonruimten;
- c. bedrijfsgebouwen;
- d. grond-, weg- en waterbouwkundige werken;
- e. vervoermiddelen;
- f. machines, apparaten en installaties;
- g. overige materiële vaste activa.

Tevens wordt in de toelichting op de balans het verloop van deze activa gedurende het begrotingsjaar in een sluitend overzicht weergegeven. Hieruit moet blijken, voor zover van toepassing,:

- a. de boekwaarde aan het begin van het begrotingsjaar;
- b. de investeringen of desinvesteringen;
- c. de afschrijvingen;
- d. bijdragen van derden direct gerelateerd aan een actief;
- e. afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen;
- f. de boekwaarde aan het einde van het begrotingsjaar.

Verder wordt in de toelichting op de balans aangegeven volgens welke methoden de afschrijvingen worden berekend. Ook wordt aangegeven –indien van toepassing- welke investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut worden geactiveerd, welke afschrijvingstermijn hiervoor wordt voorzien en welke reserves eventueel hiervoor naar verwachting beschikbaar zullen zijn.

5 Financiële vaste activa

In de balans worden conform artikel 36 BBV onder de financiële vaste activa afzonderlijk opgenomen:

- a. kapitaalverstrekkingen aan:
 1. deelnemingen;
 2. gemeenschappelijke regelingen;
 3. overige verbonden partijen.
- b. leningen aan:
 1. woningbouwcorporaties;
 2. deelnemingen;
 3. overige verbonden partijen.
- c. overige langlopende leningen.
- d. overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer.
- e. bijdragen in activa in eigendom van derden.

5.1 Activering

Zoals hierboven uiteengezet vallen naast kapitaalverstrekkingen, leningen en uitzettingen ook bijdrage aan activa in eigendom van derden onder de financiële vaste activa. Deze bijdragen kunnen slechts worden geactiveerd indien de bijdragen voldoen aan de (cumulatieve!) bepalingen van artikel 61 BBV. Deze bepalingen houden in dat er in eerste instantie sprake moet zijn van een investering door een derde, vervolgens moet de investering bijdragen aan de publieke taak en de derde verplicht zich tot het daadwerkelijk investeren op een wijze zoals is overeengekomen, en dat de bijdrage kan worden teruggevorderd indien de derde in gebreke blijft of dat de gemeente (mede)eigenaar wordt van de investering.

Geactiveerde bijdragen aan activa in eigendom van derden worden afgeschreven met dezelfde termijnen als ware het actief waarvoor de bijdrage wordt verstrekt in het bezit van de gemeente.

Beleid Noordoostpolder - activering activa in eigendom van derden -

In het kader van normaliseren en verbijzonderen wordt voorgesteld het uitgangspunt te hanteren dat bijdragen aan activa in eigendom van derden niet worden geactiveerd, tenzij de raad hiertoe in een specifieke (verbijzonderde) situatie besluit en indien dat volgens de bepalingen gesteld in artikel 61 BBV mogelijk is.

Herbevestiging 14

Bijdragen aan activa in eigendom van derden worden niet geactiveerd, tenzij de raad hiertoe in een specifieke (verbijzonderde) situatie besluit en indien het volgens de bepalingen conform artikel 61 BBV mogelijk is.

5.2 Waardering

Financiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs (kostprijs) of de duurzame lagere waarde. Deelnemingen (bijvoorbeeld aandelen) worden dus niet tegen de marktwaarde gewaardeerd.

Beleid Noordoostpolder - waardering financiële vaste activa -

Herbevestiging 15

Financiële vast activa wordt conform vorenstaande regelgeving, tegen verkrijgingsprijs (kostprijs) of de duurzame lagere waarde gewaardeerd.

5.3 Presentatie in de balans

Artikel 36 BBV schrijft voor welke financiële vaste activa afzonderlijk in de balans van een gemeente zichtbaar moeten worden gemaakt.

Dit zijn de reeds eerder genoemde categorieën, te weten:

- a. kapitaalverstrekkingen aan:
 1. deelnemingen;
 2. gemeenschappelijke regelingen;
 3. overige verbonden partijen.
- b. leningen aan:
 1. woningbouwcorporaties;
 2. deelnemingen;
 3. overige verbonden partijen.
- c. overige langlopende leningen.
- d. overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer.
- e. bijdragen in activa in eigendom van derden.

Afwaarderingen in verband met verwachte insolventie van een debiteur vinden plaats door vorming van een voorziening die als waarderingscorrectie op het actief in mindering wordt gebracht.

Tenslotte dient in de toelichting op de balans de aard en de omvang van de waardeverminderingen van de leningen en de vorderingen te worden opgenomen.

6. Samenvatting beslispunten

Ten opzichte van de nota activerings- en afschrijvingsbeleid 2009 worden de volgende onderdelen (her)bevestigd, aangepast of nieuw opgenomen:

(Her)bevestigingen:

Herbevestiging 1

Het beleid van Noordoostpolder in deze is conform bovenstaande wet- en regelgeving voor wat betreft de waardering van de immateriële vaste activa. Dit houdt in dat de van derden verkregen specifieke investeringsbijdragen in mindering wordt gebracht op het geactiveerde bedrag.

Herbevestiging 2

De kosten van het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio worden direct ten laste van de exploitatie gebracht.

Herbevestiging 3

Kosten van onderzoek en ontwikkeling worden ten laste van de exploitatie gebracht. Hier kan om (budgettaire) redenen bij raadsbesluit van worden afgeweken.

Herbevestiging 4

Geactiveerde kosten voor onderzoek en ontwikkeling worden lineair in ten hoogste vijf jaar afgeschreven.

Herbevestiging 5

Vaste activa activeren indien het investeringsbedrag groter dan of gelijk is aan € 10.000 en de gebruiksduur langer is dan één jaar.

Herbevestiging 6

Investerings in de openbare ruimte met een meerjarig maatschappelijk nut worden niet geactiveerd. Hiervan kan om (budgettaire) redenen bij raadsbesluit worden afgeweken.

Herbevestiging 7

Noordoostpolder kiest voor de netto-methode benadering inzake materiële vaste activa welke inhoudt dat de specifieke investeringsbijdragen in mindering wordt gebracht op de te activeren investering.

Herbevestiging 8

De lineaire methode van afschrijving wordt in beginsel gehanteerd. In specifieke (verbijzonderde) gevallen kan de annuïtaire methode worden toegepast bij investeringen die gevolgen kunnen hebben voor het vaststellen van tarieven, huren en pachten.

Herbevestiging 9

Afschrijvingslasten worden voor het eerst toegerekend aan het jaar na aanschaf of ingebruikname van de investering (t+1).

Herbevestiging 10

De rentelast over nieuwe investeringen worden berekend en begroot voor het jaar t+1.

Herbevestiging 11

Extra afschrijvingen vinden plaats indien het actief wordt afgestoten en er nog een boekwaarde resteert. Ook vindt extra afschrijving plaats indien er sprake is van duurzame waardevermindering.

Herbevestiging 12

Activa in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut zo spoedig mogelijk via extra afschrijvingen af te schrijven mits de financiële positie dit toelaat.

Herbevestiging 13

In het algemeen wordt er geen rekening gehouden met een restwaarde van een actief. In specifieke, verbijzonderde situaties kan hiervan worden afgeweken. Hiertoe dient de raad specifiek te besluiten.

Herbevestiging 14

Bijdragen aan activa in eigendom van derden worden niet geactiveerd, tenzij de raad hiertoe in een specifieke (verbijzonderde) situatie besluit en indien het volgens de bepalingen conform artikel 61 BBV mogelijk is.

Herbevestiging 15

Financiële vast activa wordt conform vorenstaande regelgeving, tegen verkrijgingsprijs (kostprijs) of de duurzame lagere waarde gewaardeerd.

Aanpassingen c.q. nieuw opgenomen:**Beslispunt 1**

Afschrijving van vaste activa vindt plaats conform de in bijlage 1 genoemde termijnen.

Beslispunt 2

De componentenbenadering voor materiële vaste activa daar waar nuttig en noodzakelijk geacht toepassen.

Bijlage I Afschrijvingstermijnen

Immateriële vaste activa

Kosten van onderzoek en ontwikkeling worden niet geactiveerd. Hier kan om (budgettaire) redenen bij raadsbesluit van worden afgeweken. Indien besloten wordt de kosten van onderzoek en ontwikkeling wel te activeren worden deze kosten lineair en in ten hoogste vijf jaar afgeschreven.

De kosten van het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio worden niet geactiveerd.

Materiële vaste activa

• Gronden en terreinen	Niet
• Bedrijfsgebouwen (scholen):	
- nieuwbouw	40-60 jaar (*)
- aankoop bestaand	20-40 jaar
- aankoop/plaatsing noodlokalen	15 jaar
- ingrijpend technisch onderhoud vóór 1977	20-40 jaar
• Bedrijfsgebouwen (overig inclusief zwembaden, sporthallen, gymzalen, parkeergarages):	
- oorspronkelijke bouw	40-60 jaar (*)
- aankoop bestaand gebouw	20-40 jaar
- verbouw en renovatie	20-40 jaar
- overige investeringen (kleine aanpassingen)	10-20 jaar
• Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	
- begraafplaatsen	20-25 jaar
- rioleringen	zie vGRP
- speelvoorzieningen	10-20 jaar
- overige	10-25 jaar
• Vervoer- en overige tractiemiddelen	
- (personen)auto's, tractoren, gereedschappen, machines, motorvoertuigen, hulpmiddelen	5-10 jaar
- klein materieel	3 jaar
- aanhangwagens, schaftwagens	10-20 jaar
• Machines, apparaten en installaties	
- telefooncentrale	5-10 jaar
- hulpverleningsmaterialen brandweer	5-15 jaar
- hardware	5 jaar
- software	5-15 jaar
- kantoormeubilair	5-20 jaar
- automatisering bruggen	10 jaar
- overige zaken	5-15 jaar
• Overig:	
- scholen: 1 ^e inrichtingen meubels en OLP	20 jaar
- woonwagens	20 jaar
- alle overige zaken	5-25 jaar

N.b. Het criteria om materiële vaste activa af te schrijven binnen bovenstaand kader is afhankelijk van de soort en kwaliteit van de individuele investering.

(*) alleen voor bestaande activa geldt de afschrijvingstermijn van 60 jaar; nieuwe activa wordt in hooguit 40 jaar afgeschreven.

Bijlage II Relevante wet- en regelgeving

Gemeentewet

Artikel 212

1. De raad stelt bij verordening de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie vast. Deze verordening waarborgt dat aan de eisen van rechtmatigheid, verantwoording en controle wordt voldaan.
2. De verordening bevat in ieder geval:
 - a) regels voor waardering en afschrijving van activa;
 - b) grondslagen voor de berekening van de door het gemeentebestuur in rekening te brengen prijzen en van tarieven voor rechten als bedoeld in artikel 229b, alsmede, voor zover deze wordt geheven, voor de heffing bedoeld in artikel 15.33 van de Wet milieubeheer;
 - c) regels inzake de algemene doelstellingen en de te hanteren richtlijnen en limieten van de financieringsfunctie, alsmede inzake de administratieve organisatie van de financieringsfunctie, daaronder begrepen taken en bevoegdheden, de verantwoordingsrelaties en de bijbehorende informatievoorziening.

Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten

Hoofdindeling van de balans:

- **Artikel 31**
Op de balans worden de activa onderscheiden in vaste en vlottende activa, al naar gelang zij zijn bestemd om de uitoefening van de werkzaamheid van de provincie onderscheidenlijk gemeente al dan niet duurzaam te dienen.
- **Artikel 32**
Op de balans worden de passiva onderscheiden in vaste en vlottende passiva.

Vaste activa:

- **Artikel 33**
Onder de vaste activa worden afzonderlijk opgenomen de immateriële, de materiële en de financiële vaste activa.
- **Artikel 34**
In de balans worden onder de immateriële vaste activa afzonderlijk opgenomen:
 - a) kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio;
 - b) kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief.
- **Artikel 35**
 1. In de balans worden onder de materiële vaste activa afzonderlijk opgenomen:
 - a) investeringen met een economisch nut;
 - b) investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut.

2. Van de materiële vaste activa wordt aangegeven welke in erfpacht zijn uitgegeven.

- **Artikel 36**

In de balans worden onder de financiële vaste activa afzonderlijk opgenomen:

- a) kapitaalverstrekkingen aan:
 - 1. deelnemingen;
 - 2. gemeenschappelijke regelingen;
 - 3. overige verbonden partijen;
- b) leningen aan:
 - 1. woningbouwcorporaties;
 - 2. deelnemingen;
 - 3. overige verbonden partijen;
- c) overige langlopende leningen;
- d) overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer;
- e) bijdragen aan activa in eigendom van derden.

Toelichting op de balans:

- **Artikel 51**

In de toelichting op de balans wordt aangegeven volgens welke methoden de afschrijvingen worden berekend. Ook wordt aangegeven welke investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut worden geactiveerd, welke afschrijvingstermijn hiervoor wordt voorzien en welke reserves hiervoor naar verwachting beschikbaar zullen zijn.

- **Artikel 52**

- 1. In de toelichting op de balans worden onder de materiële vaste activa afzonderlijk opgenomen:
 - a) gronden en terreinen;
 - b) woonruimten;
 - c) bedrijfsgebouwen;
 - d) grond-, weg- en waterbouwkundige werken;
 - e) vervoermiddelen;
 - f) machines, apparaten en installaties;
 - g) overige materiële vaste activa.
- 2. In de toelichting op de balans wordt het verloop van de activa, als bedoeld in het eerste lid, gedurende het begrotingsjaar, in een sluitend overzicht weergegeven. Daaruit blijken, voor zover van toepassing:
 - a) de boekwaarde aan het begin van het begrotingsjaar;
 - b) de investeringen of desinvesteringen;
 - c) de afschrijvingen;
 - d) bijdragen van derden direct gerelateerd aan een actief;
 - e) afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen;
 - f) de boekwaarde aan het einde van het begrotingsjaar.

- **Artikel 52a**

- 1. In de toelichting op de balans wordt per uitkering met een specifiek bestedingsdoel het verloop gedurende het jaar van de ontvangen voorschotbedragen, bedoeld in artikel 49, onderdeel b, in een overzicht weergegeven. Daaruit blijken:
 - a) het saldo aan het begin van het begrotingsjaar;
 - b) de toevoegingen;
 - c) de vrijgevallen bedragen;
 - d) het saldo aan het einde van het begrotingsjaar.

2. In de toelichting op de balans wordt per uitkering met een specifiek bestedingsdoel het verloop gedurende het jaar van de nog te ontvangen voorschotbedragen, bedoeld in artikel 40a, onderdeel a, in een overzicht weergegeven. Daaruit blijken:
 - a) het saldo aan het begin van het begrotingsjaar;
 - b) de toevoegingen;
 - c) de ontvangen bedragen;
 - d) het saldo aan het einde van het begrotingsjaar.
- **Artikel 52b**
De aard en omvang van de aangebrachte dan wel geraamde waardeverminderingen van de leningen en vorderingen, bedoeld in artikel 63, achtste lid, van de vaste activa, bedoeld in artikel 65, eerste lid, en van de deelnemingen en voorraden, bedoeld in artikel 65, tweede lid, worden in de toelichting op de balans opgenomen.

Waardering, activeren en afschrijven:

- **Artikel 59**
 1. Alle investeringen met een economisch nut worden geactiveerd.
 2. Investerings hebben een economisch nut indien ze verhandelbaar zijn en/of indien ze kunnen bijdragen aan het genereren van middelen.
 3. In afwijking van het eerste lid worden kunstvoorwerpen met een cultuur-historische waarde niet geactiveerd.
 4. Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut kunnen worden geactiveerd.
- **Artikel 60**
Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief kunnen worden geactiveerd indien:
 - a) het voornemen bestaat het actief te gebruiken of te verkopen;
 - b) de technische uitvoerbaarheid om het actief te voltooien vaststaat;
 - c) het actief in de toekomst economisch of maatschappelijk nut zal genereren en;
 - d) de uitgaven die aan het actief zijn toe te rekenen betrouwbaar kunnen worden vastgesteld.
- **Artikel 61**
Bijdragen aan activa in eigendom van derden kunnen worden geactiveerd, indien:
 - a) er sprake is van een investering door een derde;
 - b) de investering bijdraagt aan de publieke taak;
 - c) de derde zich heeft verplicht tot het daadwerkelijk investeren, op een wijze zoals is overeengekomen en;
 - d) de bijdrage kan worden teruggevorderd, indien de derde in gebreke blijft of de provincie onderscheidenlijk gemeente anders recht kan doen gelden op de activa die samenhangen met de investering.
- **Artikel 62**
 1. Alle vaste activa worden voor het bedrag van de investering geactiveerd.
 2. In afwijking van het eerste lid mogen bijdragen van derden die in directe relatie staan met een actief op de waardering daarvan in mindering worden gebracht.
 3. In afwijking van het eerste lid mogen reserves in mindering worden gebracht op investeringen, als bedoeld in artikel 59, het vierde lid.

- **Artikel 63**

1. Activa worden gewaardeerd op basis van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs.
2. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten.
3. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten, welke rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. In de vervaardigingsprijs kunnen voorts worden opgenomen een redelijk deel van de indirecte kosten en de rente over het tijdvak dat aan de vervaardiging van het actief kan worden toegerekend; in dat geval vermeldt de toelichting dat deze rente is geactiveerd.
4. Voor in erfpacht uitgegeven gronden geldt de uitgifteprijs van eerste uitgifte als verkrijgingsprijs. Gronden in eeuwigdurende erfpacht worden gewaardeerd tegen registratiewaarde.
5. Van activa waarvan de bestemming verandert, wordt de actuele waarde van de nieuwe bestemming in de toelichting op de balans opgenomen.
6. In afwijking van het eerste lid is waardering tegen actuele waarde toegestaan voor de activa van de Nazorgfondsen bedoeld in artikel 15.47 van de Wet milieubeheer.
7. Passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, met uitzondering van voorzieningen die tegen contante waarde zijn gewaardeerd.
8. Eventuele voorzieningen wegens oninbaarheid worden met de boekwaarde van leningen en vorderingen verrekend.

- **Artikel 64**

1. De afschrijvingen geschieden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar.
2. Slechts om gegronde redenen mogen de afschrijvingen geschieden op andere grondslagen dan die welke in het voorafgaande begrotingsjaar zijn toegepast. De reden van de verandering wordt in de toelichting op de balans uiteengezet. Tevens wordt inzicht gegeven in haar betekenis voor de financiële positie en voor de baten en de lasten aan de hand van aangepaste cijfers voor het begrotingsjaar of voor het voorafgaande begrotingsjaar.
3. Op vaste activa met een beperkte gebruiksduur, waaronder begrepen de financiële vaste activa, bedoeld in artikel 36, onderdeel e, wordt jaarlijks afgeschreven volgens een stelsel dat is afgestemd op de verwachte toekomstige gebruiksduur.
4. In afwijking van het eerste en het derde lid kan er op de activa, bedoeld in artikel 59, vierde lid, extra worden afgeschreven.
5. In afwijking van het derde lid is de afschrijvingsduur voor de immateriële vaste activa, bedoeld in artikel 34 onder a, maximaal gelijk aan de looptijd van de lening.
6. In afwijking van het derde lid is de afschrijvingsduur voor de immateriële vaste activa, bedoeld in artikel 34 onder b, ten hoogste vijf jaar.

- **Artikel 65**

1. Naar verwachting duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen.
2. Voorraden en deelnemingen worden tegen de marktwaarde gewaardeerd indien de marktwaarde lager is dan de verkrijgings- of vervaardigingsprijs.
3. Een actief dat buiten gebruik wordt gesteld wordt afgewaardeerd op het moment van buitengebruikstelling, indien de restwaarde lager is dan de boekwaarde.